

AD 2/26

LIMITE

CONF-ME 2

PRISTOPNI DOKUMENT

Zadeva: SKUPNO STALIŠČE EVROPSKE UNIJE
– Poglavlje 32: Finančni nadzor

SKUPNO STALIŠČE EVROPSKE UNIJE

Pogajalsko poglavje 32: Finančni nadzor

To stališče Evropske unije temelji na splošnem stališču za pristopno konferenco s Črno goro (AD 23/12 CONF-ME 2) in zanj veljajo pogajalska načela, ki so bila potrjena na tej pristopni konferenci, in sicer:

- kakršno koli mnenje, ki ga o določenem poglavju pogajanj izrazi ena ali druga stran, v ničemer ne vpliva na stališče, ki ga lahko strani zavzameta o drugih poglavjih;
- dogovori, tudi delni, doseženi med pogajanjmi o poglavjih, ki jih je treba preučiti zaporedno, se ne smejo obravnavati kot dokončni, dokler ni dosežen celovit dogovor;
- veljajo tudi zahteve iz točk 24, 28, 41 in 44 pogajalskega okvira.

EU spodbuja Črno goro, naj nadaljuje proces usklajevanja s pravnim redom EU ter ta pravni red dejansko izvaja in uveljavlja. Prav tako naj že pred pristopom na splošno oblikuje politike in instrumente, ki bodo čim bližji politikam in instrumentom EU.

EU ugotavlja, da Črna gora v pogajalskih stališčih AD 8/14 CONF-ME 4 in AD 30/25 CONF-ME 14 sprejema pravni red EU iz poglavja 32, kakršen je bil v veljavi 18. novembra 2025, ter da bo do datuma pristopa k Evropski uniji pripravljena za njegovo izvajanje.

Notranji nadzor javnih financ

EU priznava, da je Črna gora razvila celovit regulativni, politični, institucionalni in operativni okvir za notranji nadzor in revizijo, ki je v skladu z mednarodnimi standardi. EU pričakuje, da bo operativni okvir Črne gore za notranji nadzor javnih financ dodatno okrepljen, zlasti za javna podjetja in občine. Cilji in ukrepi politike notranjega nadzora so del strategije za reformo javne uprave za obdobje 2022–2026 in programa reform upravljanja javnih financ za obdobje 2022–2026, ki zagotavljata, da se reforma in uporaba notranjega nadzora javnih financ obravnavata kot sestavni del širše reforme javne uprave.

EU ugotavlja tudi, da Črna gora nenehno izboljšuje učinkovito izvajanje odgovornosti vodstvenih kadrov v javni upravi, da bi dodatno podprla delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ ter učinkovito upravljanje upravnih in proračunskih virov. EU poziva Črno goro, naj zagotovi celovito izvajanje regulativnega okvira o odgovornosti vodstvenih kadrov v skladu z dano zavezo, tudi s podrobno opredelitvijo nalog in večjim prenosom pooblastil, fiskalno disciplino, varovanjem sredstev, določanjem ciljev in poročanjem ob polnem upoštevanju tekočih proračunskih, računovodskih in drugih veljavnih reform.

EU priznava stalen napredek pri nadgradnji primarne in sekundarne zakonodaje v zvezi z notranjim nadzorom javnih financ, da bi se dodatno uskladili s standardi EU in mednarodnimi standardi ter obravnavali izzivi pri praktičnem izvajanju. EU na podlagi tega okrepljenega okvira priznava napredek, zlasti s sprejetjem sekundarne zakonodaje, ki določa pravila in smernice za notranji nadzor ter krepi upravne zmogljivosti za njihovo uporabo v celotnem javnem sektorju, tudi na področjih obvladovanja tveganj in upravljanja nepravilnosti.

EU zlasti pozdravlja najnovejše regulativne izboljšave, ki krepijo upravljanje in odgovornost vodstvenih kadrov pri upravljanju proračuna in človeških virov, izboljšujejo kakovost in neodvisnost notranje revizije s harmonizacijo z mednarodnimi standardi ter vzpostavljajo učinkovitejši okvir za obvladovanje tveganj in nadaljnje ukrepanje v zvezi z nepravilnostmi.

EU spodbuja Črno goro, naj še naprej zagotavlja, da bodo prihodnji strateški razvoj sistemov notranjega nadzora in z njim povezani predpisi dobro usklajeni s tekočimi spremembami zakonodaje o upravljanju javnih financ in reformo javne uprave. EU Črno goro tudi poziva, naj zagotovi, da bo prihodnji strateški razvoj sistemov notranjega nadzora usmerjen v upravljanje javnih institucij in ozaveščenost uslužbencev o potrebi po učinkoviti skladnosti z notranjim nadzorom in notranjo revizijo za dobro upravljanje proračunskih in upravnih virov.

EU je seznanjena s stalnim napredkom pri krepitvi operativnega okvira za notranjo revizijo in njegovega delovanja z metodološkimi izboljšavami, boljšim zagotavljanjem kakovosti in profesionalizacijo sistema notranje revizije, vključno s certificiranjem in usposabljanjem notranjih revizorjev. EU pričakuje, da bo Črna gora (1) dodatno izboljšala produktivnost funkcij notranje revizije s krepitvijo sodelovanja med upravnimi organi in notranjimi revizijami; (2) še naprej nadgrajevala upravne zmogljivosti z razširitvijo strokovnega usposabljanja in certificiranja, da bi odpravili pomanjkanje osebja ter pospešili proces sistematizacije delovnih mest in redno zapolnjevanje prostih delovnih mest; (3) izboljšala načrtovanje revizij, dokumentiranje in poročanje, da se poveča produktivnost in zmanjša upravna obremenitev. Kar zadeva obvladovanje tveganj, EU ugotavlja, da je bil dosežen viden napredek pri vzpostavljanju celovitega regulativnega in institucionalnega okvira v okviru postopkov upravljanja in notranjega nadzora v črnogorski javni upravi. EU priznava večjo učinkovitost sistema, kar dokazuje vse večje število subjektov z imenovanimi uradniki za obvladovanje tveganj in vzpostavljenimi registri tveganj v celotnem javnem sektorju.

EU v zvezi z upravljanjem nepravilnosti ugotavlja, da je regulativni okvir dobro uveljavljen in zagotavlja ustrezne smernice za izvajanje. Splošni sistem za preprečevanje in odpravljanje nepravilnosti je bil dodatno usklajen in okrepljen z jasnejšimi institucionalnimi odgovornostmi in postopki. EU ugotavlja tudi, da se je povečalo število imenovanih uradnikov za upravljanje nepravilnosti, pa tudi pregledno prijavljenih primerov suma goljufije, glede katerih je bilo ugotovljeno povečanje. EU pričakuje, da bo Črna gora še naprej krepila upravne zmogljivosti, da bi zagotovila učinkovitejše izvajanje sistemov za obvladovanje tveganj in upravljanje nepravilnosti, in sicer z rednim usposabljanjem, zagotavljanjem kakovosti ter vzpostavitvijo centraliziranega mehanizma za poročanje in zbiranje podatkov o nepravilnostih.

EU poleg tega ugotavlja, da so bile okrepljene upravne zmogljivosti za izboljšanje revizijskih funkcij v podjetjih v državni lasti in skladih socialne varnosti ter da se izvajajo stalni ukrepi za njihovo izboljšanje.

EU ugotavlja tudi, da novi zakon o nadzoru proračuna vzpostavlja funkcijo finančnega nadzora proračuna, ki je organizacijsko in funkcionalno popolnoma ločena od notranje revizije. EU glede na zavezo Črne gore, da bo dodatno okrepila dopolnjevanje med nadzorom proračuna in notranjo revizijo z dodatnimi zaščitnimi ukrepi med izvajanjem, pričakuje, da bo Črna gora še naprej izvajala novi zakon o nadzoru proračuna in zadevne spremembe, sprejete konec leta 2025.

Zunanja revizija

EU priznava, da je Črna gora razvila trden pravni okvir za zunanjo revizijo v skladu s standardi in najboljšimi praksami EU ter mednarodnimi standardi in najboljšimi praksami. Državni revizijski organ Črne gore je vzpostavil celovit regulativni, institucionalni in operativni okvir, ki odraža načela in dobre prakse, ki jih spodbuja Mednarodna organizacija vrhovnih revizijskih institucij (INTOSAI).

EU v zvezi s tem ugotavlja, da je Črna gora zagotovila finančno, funkcionalno in institucionalno neodvisnost državnega revizijskega organa v skladu s standardi INTOSAI, tudi v okviru ustave in s sprejetjem ustrezne zakonodaje. To državnemu revizijskemu organu omogoča, da svoja pooblastila izvaja učinkovito in nepristransko. Državni revizijski organ izvaja finančne revizije in revizije smotrnosti poslovanja, s čimer prispeva k večji preglednosti, odgovornosti in dobremu upravljanju javnih financ. EU sicer priznava, da je državni revizijski organ okrepil svoje upravne zmogljivosti, vendar pričakuje, da bodo prosta delovna mesta zapolnjena. EU pričakuje, da bo Črna gora še naprej zagotavljala finančno, funkcionalno in institucionalno neodvisnost državnega revizijskega organa.

EU poleg tega priznava napredek, dosežen pri krepitvi revizijske metodologije, praks poročanja in mehanizmov za nadaljnje ukrepanje na podlagi revizijskih priporočil, ki prispevajo k učinkovitemu nadzoru javnih odhodkov in izboljšanju upravljanja javnega sektorja, zlasti s strani parlamenta. EU poziva Črno goro, naj jo redno obvešča o nadaljnjem ukrepanju na podlagi revizijskih ugotovitev državnega revizijskega organa, in od nje pričakuje, da bo izboljšala izvajanje ugotovitev in priporočil iz poročil državnega revizijskega organa.

EU poleg tega poziva Črno goro, naj dodatno okrepi sodelovanje državnega revizijskega organa z INTOSAI in Evropsko organizacijo vrhovnih revizijskih institucij (EUROSAI) ter Evropskim računskim sodiščem. EU je seznanjena tudi z zavezo Črne gore k nadaljnji poglobitvi sodelovanja med parlamentom in vlado.

Zaščita finančnih interesov EU

EU se seznanja z zavezo Črne gore, da bo izpolnjevala člen 325 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), vključno s tesnim in rednim sodelovanjem pristojnih organov s Komisijo.

EU ugotavlja, da je Črna gora zaključila postopek usklajevanja svoje nacionalne zakonodaje z Direktivo (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (tj. direktivo o zaščiti finančnih interesov), in sicer s sprejetjem zakona o spremembi kazenskega zakonika Črne gore z dne 14. oktobra 2025 (odlok o razglasitvi zakona o spremembi kazenskega zakonika Črne gore št. 01–009/25–1967/2), ki je začel veljati 22. oktobra 2025 (Uradni list Črne gore, št. 121/25).

EU priznava, da je bila v okviru ministrstva za finance imenovana služba za usklajevanje boja proti goljufijam in da je bila njena upravna zmogljivost okrepljena. V okviru ustreznih nacionalnih organov, vključenih v zaščito finančnih interesov EU, je bila vzpostavljena tudi ustrezna mreža služb za usklajevanje boja proti goljufijam in okrepljena z usposabljanjem.

EU priznava, da je bila julija 2025 sprejeta nacionalna strategija za boj proti goljufijam in upravljanje nepravilnosti za zaščito finančnih interesov EU za obdobje 2025–2028, pa tudi spremljajoči akcijski načrt za obdobje 2025–2026.

EU ugotavlja, da se je sodelovanje s Komisijo pri preiskavah izkazalo za uspešno in učinkovito ter da Črna gora dosega dobre rezultate pri poročanju o nepravilnostih z nadaljnjim poročanjem o nepravilnostih v okviru sistema za upravljanje nepravilnosti.

EU pričakuje, da bo Črna gora še naprej krepila svoje upravne zmogljivosti in vzdrževala svojo mrežo organov za boj proti goljufijam ter še naprej izvajala akcijski načrt v okviru sedanje nacionalne strategije za boj proti goljufijam. EU poziva Črno goro, naj zagotovi, da se bo poročanje o nepravilnostih in goljufijah v okviru obveznosti, določenih v sporazumu o financiranju, še naprej izboljševalo v skladu s pozitivnim trendom iz zadnjih let.

Zaščita eura pred ponarejanjem

EU ugotavlja, da je Črna gora 13. oktobra 2015 podpisala in ratificirala Ženevsko konvencijo o preprečevanju ponarejanja denarja iz leta 1929 s sprejetjem zakona o ratifikaciji Ženevske mednarodne konvencije o preprečevanju ponarejanja denarja (Uradni list Črne gore – Mednarodne pogodbe, št. 12/15). EU priznava, da je pravni okvir Črne gore usklajen z ustreznim pravnim redom EU o zaščiti eura pred ponarejanjem. V zvezi s tem je Centralna banka Črne gore sprejela Sklep o ravnanju s sumljivimi primerki eurobankovcev in eurokovancev ter o drugih dejavnostih za zaščito eura pred ponarejanjem (Uradni list Črne gore, št. 35/11 in št. 61/18) za uskladitev z Uredbo Sveta (ES) št. 1338/2001 in Uredbo Sveta (ES) št. 1339/2001 o razširitvi učinkov Uredbe (ES) št. 1338/2001.

Poleg tega je Centralna banka Črne gore sprejela Sklep o medaljah in žetonih, podobnih eurokovancem (Uradni list Črne gore, št. 44/14 in št. 61/18), za uskladitev z Uredbo Sveta (ES) št. 2182/2004 in Uredbo Sveta (ES) št. 46/2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 2182/2004 ter z Uredbo Sveta (ES) št. 2183/2004 in Uredbo Sveta (ES) št. 47/2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 2183/2004.

EU meni, da Črna gora zagotavlja zadostno upravno zmogljivost za tehnično analizo in razvrščanje ponarejenih eurobankovcev in eurokovancev ter da je vzpostavila ustrezen sistem za preverjanje njihove pristnosti, kar dokazuje Sklep o primernosti in pristnosti bankovcev in kovancev, ki ga je Centralna banka Črne gore sprejela 31. julija 2024 (Uradni list Črne gore, št. 78/24). EU je poleg tega seznanjena z nadaljnjimi dejavnostmi za zaščito eura pred ponarejanjem v skladu s harmoniziranimi predpisi in standardi EU in ECB, vključno z rednim sodelovanjem in izmenjavo informacij.

EU je seznanjena z načrti Črne gore, da še naprej sodeluje v ukrepih v okviru programa Pericles IV ter da še naprej sodeluje s Komisijo, Evropsko centralno banko in centralnimi bankami več držav članic EU. EU poudarja pomen zaščite neodvisnosti centralne banke, vključno z njeno finančno neodvisnostjo, ter preglednega in nepristranskega imenovanja viceguvernerjev in članov upravnega odbora.

EU poziva Črno goro, naj zagotovi, da bo imel nacionalni analitski center zadostno upravno zmogljivost za tehnične analize in da bo še naprej sodeloval na mednarodni ravni.

***

EU glede na navedeno ugotavlja, da se na tej stopnji o tem poglavju ni treba dodatno pogajati.

Spremljanje napredka pri usklajevanju s pravnim redom EU in njegovem izvajanju se bo nadaljevalo ves čas pogajanj. EU poudarja, da se bo zlasti posvetila spremljanju vseh specifičnih navedenih vprašanj, da bi bila v Črni gori zagotovljena ustrezna upravna zmogljivost za izvrševanje pravnega reda EU iz tega poglavja. Posebno pozornost je treba nameniti povezavam med tem poglavjem in drugimi pogajalskimi poglavji. Skladnost zakonodaje Črne gore s pravnim redom EU in zmogljivost države za njegovo izvajanje bo mogoče dokončno oceniti šele v poznejši fazi pogajanj. EU poziva Črno goro, naj Stabilizacijsko-pridružitvenemu svetu poleg informacij, ki jih EU lahko zahteva za pogajanja o tem poglavju in ki jih je treba predložiti na konferenci, redno pošilja podrobne pisne informacije o napredku pri izvajanju pravnega reda EU.

EU bo glede na navedeno po potrebi v primernem trenutku ponovno obravnavala to poglavje.

EU ugotavlja, da Črna gora v pogajalskih stališčih AD 8/14 CONF-ME 4 in AD 30/25 CONF-ME 14 sprejema pravni red EU iz poglavja 32, kakršen je bil v veljavi 18. novembra 2025. EU je poleg tega seznanjena z izjavo Črne gore, da bo nadaljevala proces usklajevanja s pravnim redom EU in da bo do datuma pristopa k Evropski uniji pripravljena za njegovo izvajanje.

EU poleg tega opozarja, da bodo med 18. novembrom 2025 in datumom pristopa morda sprejeti novi akti pravnega reda EU iz tega poglavja.